

R

REVEIL-SERIE

LEVEND MET CHRISTUS

BERNARDUS SMIJTEGELT

No. 542

MAART 2018

BERNARDUS SMIJTEGELT

Bernardus Smijtegelt is een van de bekendste predikanten uit de tijd van de Nadere Reformatie. Hij werd geboren op 20 augustus 1665 te Goes, als zoon van Marinus Smijtegelt (boekverkoopster) en Anna Lambregtse. De familie was afkomstig van Tholen.

Smijtegelt studeerde theologie in Utrecht waar hij veel contact had met de hoogleraar Melchior Leydekker. In 1686 verdedigde hij bij hem een aantal stellingen over Augustinus en diens werk "Over de eenheid der kerk". Hij droeg deze op aan zijn vader, en aan zijn oom Petrus Smijtegelt, predikant te Middelburg. Zijn medestudenten achtten hem hoog vanwege zijn godsvrucht en heel zijn houding.

Hij was op en top een Zeeuw: zijn studie jaren in Utrecht waren de enige die hij doorbracht buiten Zeeland. Smijtegelt bleef ongehuwd. In 1689 werd hij bevestigd tot predikant te Borssele. Van daar vertrok hij in 1692 naar zijn geboortestad Goes. Kort na zijn komst daar gaf hij blijk van wijsheid en pastoraal inzicht bij een hevige twist rondom de benoeming van een

paar rentmeesters.

In 1695 nam hij de herdersstaf op in de gemeente van Middelburg. Hij verwierf zich daar in de loop der jaren grote invloed en aanzien als trouwe pastor en bovenal prediker. Smijtegelt was een populaire predikant die gewoon was voor de vuist weg het woord te voeren. “Zijn stem was zeer fors, ‘als een klok die het kerkgebouw tot in de hoeken vervulde’. In zijn jongere jaren sprak hij met ‘een lijmerige preektoon’. Maar later liet hij dat varen - hij had zulke hulpmiddelen om zijn bevindelijkheid te bewijzen volstrekt niet nodig - en sprak hij eenvoudig en natuurlijk” (dr. M.J.A. de Vrijer, Ds. Bernardus Smijtegelt en zijn “Gekrookte Riet”, pg. 127). Hij had een levendige stijl. Zelf heeft hij geen van zijn preken volledig opgetekend. Sommigen hebben geprobeerd ze op te nemen, van wie Maria Boter de meest bekende is.

Hij was zeer geliefd. Algemeen betitelde men hem als vader Smijtegelt, of ‘de oude van het Singel’. Hij verstond het zich als boeteprediker te richten tot alle lagen der samenleving. Kwaden van allerlei aard werden door hem aan

de orde gesteld. Niemand, hoog of laag, werd door hem gespaard. Dus viel hem ook smaad ten deel. Verder was zijn prediking een doorgaande oproep tot het beoefenen van persoonlijke godsvrucht. In eigen persoon stelde hij een voorbeeld van zuivere wandel, in ootmoed en eenvoud, ook in geloof.

Sinds 1729 leed hij aan erge, lichamelijke pijnen en was hij meer dan eens ziek. In 1735 werd hem eervol emeritaat verleend. Op 6 mei 1739 ontsliep hij.

Veel preken van Smijtegelt worden thans nog opnieuw uitgegeven en met veel zegen gelezen. Bijzonder is dat hij 145 preken heeft gehouden over Mattheüs 12:20-21. Ze werden in twee delen uitgegeven onder de titel “Het gekrookte riet” (’s-Gravenhage en Middelburg 1744).

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 337-340.

De hiernavolgende paaspreek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands. Ze werd gevonden in de Bibliotheek “Overjarig Koren” (16e jaargang no.12, april 1939), die werd uitgegeven door Romijn & Van der Hoff, Gorinchem. De titel was: ‘Bij het ledige graf’.

LEVEND MET CHRISTUS

door

BERNARDUS SMIJTEGELT

“En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet. Het geschiedde, toen zij daarover twijfelmoedig waren, zie, twee mannen stonden bij hen in blinkende klederen. En toen zij zeer bevreesd werden, en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot hen: Wat zoekt gij de Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, toen Hij nog in Galilea was, zeggend: De Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen, en gekruisigd worden, en ten derden dage weer opstaan.

En zij werden indachtig aan Zijn woorden.

En weergekeerd zijnde van het graf,

boodschappen zij al deze dingen aan de elven, en aan al de anderen. En dezen waren Maria Magdalena, en Johanna, en Maria, de moeder van Jakobus, en de anderen met hen, die dit tot de apostelen zeiden. En hun woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden hen niet.”

Lukas 24:3-11

Inleiding

Het is zeer opmerkelijk dat Christus in Mattheus 12:40 zegt: ‘Gelijk Jona drie dagen en drie nachten was in de buik van de walvis, also zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde’. Het is heel mooi om eerst een afbeelding van iemand te zien op een schilderij, en daarna de persoon zelf. Zo is het hier ook met Christus. Jona en Christus stemmen met elkaar overeen. Jona is het schilderij en de afschaduwing van Christus.

De naam Jona betekent duif, maar hoe lijkt Christus op een duif. We horen een duif kirren en zuchten; zo heeft Christus gezucht en geroe-

pen onder de toorn van God, onder de zonde en onder de duivel, de dood en de hel. Aan alles moest Hij Zich overgeven.

Jona werd ook genoemd met een naam die betekent 'de waarheid'. 'De Heere God is de Waarheid' (Jeremia 10:10). Zo is Christus ook de Waarheid. 'Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden' (Johannes 1:17). 'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven', zegt Christus. En Johannes vermeldt in 1 Johannes 5:20 dat Jezus Christus de waarachtige God is en het eeuwige Leven.

Verder was Jona voor een met name genoemd volk een prediker van verwoesting. Christus predikte ook de verwoesting aan de zondaar, in het bijzonder aan het Joodse volk. Hun stad en tempel zouden worden verwoest en niet één steen zou op de andere gelaten worden (Lukas 19:43-44).

Ook werd Jona met opzet in de zee geworpen, opdat de zee stil zou worden. Zo werd Christus weloverwogen in Zijn lijden ondergedompeld, opdat

Hij daarmee de toorn van Zijn Vader zou stillen. Ten slotte, toen Jona in de zee dreef, kwam er een walvis die Hem opslokte en drie dagen daarna weer uitspuwde op het droge. Jozef is in de kerker geweest, maar ook uitgenodigd bij de farao. Zo is Christus in Zijn lijden gestorven, daarna begraven en op de derde dag weer opgestaan. Hij was evenals Jona in de vis, maar ook als Jona uit de vis en dit hebben we aan uw aandacht voorgelezen.

In het navolgende willen we overdenken:

1. De ingang in het graf.
2. De engelen die daar waren.
3. De prediking van deze engelen.
4. De boodschap.

1. De Joden hadden graven in de vorm van kelders, waarom Job ze noemt een huis der samenkomst van alle levenden. En werkelijk, daar zullen we allen komen, zondaars, goddelozen en kinderen van God. Maar hoe smartelijk zal het u, zondaar, vallen als u zult sterven zonder

bekering. Al slaat u hierop weinig acht, toch is de tijd zo kort die u hier nog heeft te gaan. Zo gaan wij naar een eeuwigheid, hetzij naar de hemel of naar de hel. In de hel zult u zich niet kunnen bekeren, zelfs als u het zou willen. Geef daarom toch acht op deze grote zaligheid, want hoe zult u het kunnen ontvlieden, als u er geen acht op geeft.

Dit graf was laag, zodat de vrouwen bukten om in het graf te kijken, maar ze vonden hun Heere niet. Ze waren erover bekommerd geweest, dat er een steen op het graf lag, maar die was er nu af. Daarover waren ze verblijd. Nu konden ze duidelijk zien of Christus erin was of niet. Zij konden terecht zeggen: Ze hebben onze Heere gekruisigd en ze hebben Hem begraven. Nu wilden ze Hem een laatste bezoek brengen. Maar als ze Hem niet vinden, wat worden ze dan twijfelmoedig. Ze hebben het misschien wel de discipelen verweten, dat die Hem weggenomen zouden hebben. Of ook de wachter of de Joden, dat die Hem op een andere plaats zouden hebben begraven. Zondaar, u zult ook

eens zoeken, maar niet vinden. 'Want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen' (Lukas 13:). Moge God dit op onze harten binden. Hoe wanhopig zult u dan zijn! Nu zegt u: God is barmhartig, er is nog een Middelaar en u verkeert nog onder de genademiddelen en wat nog meer. Maar dan zal het tevergeefs zijn. Daarom, laat ons voorzichtig zijn, want als er iemand op sterven zou liggen en eraan twijfelen of hij een ziel heeft, en of er wel een hel is, dan moge God deze mens helpen.

2. God zendt aan deze twijfelmoedige vrouwen vanuit Zijn troon en paleis twee geesten of engelen in de gedaante van jongelingen. Ze worden ook jongelingen en mannen genoemd en dat vanwege hun moed, zoals helden die hebben. 'Loof de Heere, Zijn engelen! Gij krachtige helden!' (Psalm 103:20). Volgens Mattheüs 28 vluchtten de wachters voor hen. Hun gedaante was als een bliksem en hun kleding wit als sneeuw, waardoor ook de wachters

met angst werden vervuld.

Dit geeft te kennen de heerlijkheid van het paleis, waarin zij woonden, namelijk de hemel. De blinkende klederen zijn ook een teken van overwinning, want men was gewoon de overwinnaars blinkende klederen aan te doen. Dit gaf nu ook aan de overwinning van hun Heere, namelijk Jezus Christus. Hij had nu de dood verslonden tot overwinning, zodat Zijn kinderen kunnen roemen en zeggen: ‘Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus’ (1 Korinthe 15:55-57).

Deze engelen zaten, de een aan het hoofd en de andere aan de voeten. Dit was om te vervullen wat we lezen in Exodus 25:19-20, waar in de tabernakel de twee cherubijnen tegenover elkaar staan boven het verzoendeksel van de ark. Deze engelen werden gezien in het graf en dat gaf als het ware te kennen, hoe ze nog eens de graven zouden komen bezoeken in het laatste

oordeel. Dit gezicht van engelen was ook zeer schoon om te zien, schoner dan bij Adam in het Paradijs, want hier heeft de tweede Adam overwonnen.

Deze vrouwen waren evenwel verbaasd en bevreesd wat toch de bedoeling hiervan zou kunnen zijn. Het hoeft niemand te verbazen, dat deze vrouwen bevreesd waren. Dit kan de sterkste mens wel gebeuren, zelfs Gods kinderen. Hoe bevreesd was Johannes (Openbaring 1). We lezen dit ook van de goddelozen, bijvoorbeeld van Belsazar, toen de hand aan de wand kwam schrijven en de gelaatskleur van de koning veranderde en zijn gedachten hem verschrikten. De banden van zijn lendenen werden los en zijn knieën knikten tegen elkaar (Daniël 5:6). Zie ook Paulus, toen hij op weg was naar Damascus en zijn ogen ophief en, zeer bevreesd geworden zijnde, zei ‘Wie zijt Gij, Heere?’ Dit was na zijn bekering. Maar vóór zijn bekering, viel hij ter aarde toen God tot hem zei: ‘Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?’ Men zou kunnen vragen: Waarom schrikken

Gods kinderen zo? Allereerst omdat de engelen zo onverwachts verschijnen. In Handelingen 9 lezen we dat een licht van de hemel Paulus plotseling omscheen en daarom viel hij ter aarde. De schrik wordt ook wel veroorzaakt omdat de verschijning van een mens en een engel zeer veel verschillen als we letten op wat we zien en horen. En ook wel, zoals bij de Thekoïetische vrouw (2 Samuël 14:17), omdat hun veel nog niet duidelijk is.

3. Nu volgt de prediking van de engelen. Dit was de reden dat de vrouwen niet vluchtten, maar bleven staan. Wat is het een groot voorrecht voor ons, dat wij *mensen* als predikers hebben, die ons leren en waarin God Zijn gaven legt. Als wij de prediking van engelen zouden moeten horen, dan zouden we niet kunnen bestaan in de kerk. Toen Mozes op de berg was geweest, blonk zijn aangezicht, zodat de Israëlieten niet konden toetreden waar hij was. Daarom legde Mozes een bedekking op zijn aangezicht. In het Oude Testament naderden de

priesters voor het volk en in het Nieuwe Testament ontvangen we leraars, mensen van gelijke beweging als wij. Zo laat God ons door hen lokken en nodigen tot Zijn gemeenschap. Hier was het graf de plaats van de kerk. Daarmee wordt aangetoond dat men niet meer in Jeruzalem behoefde te zijn om te prediken, maar op het veld, in de huizen en op de straten. Overal, tot in de gevangenhuisen, zoals het later door de apostelen is geschied. Jezus had het al voorspeld: ‘De ure komt wanneer gij noch op deze berg, noch te Jeruzalem de Vader zult aanbidden’ (Johannes 4:21).

4. De prediking op zichzelf was zowel bestraffend, als vertroostend en onderwijzend. Allereerst bestraffend, want de engelen zeggen: Hoe kunt u hem op de derde dag komen zoeken, daar hij tot u gezegd heeft: Op de derde dag zal Ik opstaan en u voorgaan naar Galilea. Hoe ongelovig bent u dat u hierheen komt. Wat zoekt u de Levende bij de doden, Hij is opgestaan. Zij waren echter zeer verbaasd. Zo komen ook

nu de predikanten weer met hun troostwoord, want God woont bij hem die van een verbrijzelde en nederige geest is (Jesaja 57:15). Zij zeggen ook nu: Wat vreest u, hoe staat u hier zo twijfelmoedig? Waarvoor zou u vrezen? Voor de dood? Daar zijn wij van verlost, want Hij Die opgestaan is, heeft teniet gemaakt die het geweld van de dood had, te weten de duivel. Zo behoeft u ook niet te vrezen voor de hel, want die heeft Hij ook overwonnen. Vrees dus niet, want u zult Hem zeker nog zien, want dat heeft Hij gezegd. Zo spreken deze engelen ook een onderwijzend woord tot de vrouwen, want zeggen ze: Kom en zie of het niet de waarheid is, wat wij tegen u zeggen. Kom, voel het, onderzoek het, Hij is er niet meer, maar Hij is opgestaan. Het is zeker, dat Hij is opgestaan, al ontkenden de Joden en heidenen het. Want zo Christus niet was opgestaan, zo is de prediking ijdel en ons geloof is ijdel (1 Korinthe 15:14).

De Joden en de heidenen erkennen dat Hij is gestorven en dat Hij ook begraven is, maar

dat Hij opgewekt is, erkennen ze niet. Tegenover hen bewijzen wij de waarheid van de opstanding uit het eenvoudige verhaal van de vier Evangelisten, die verhalen dat de Zoon van God gestorven is en dat Hij ook begraven is. Dat geloven ze nog wel. Wel, zeggen we tegen hen, in Wiens hand was Christus? Zij antwoordden: In onze handen. Wij vragen hen: Als men de andere dag zag, dat de wachters waren weggelopen en dat de steen van het graf afgewenteld was, waarom stelde u toen geen onderzoek in hoe dit kon gebeuren? De stad die vol van het gebeuren was, zou vernomen hebben wat er werkelijk geschied was.

De waarheid van de opstanding blijkt ook uit wat verteld werd door de wachters die daar bij het graf stonden. Wat was er gebeurd in de vroege morgenstond of bij het krieken van de dag? Daar kwamen twee engelen die de steen van het graf afwentelden. Toen dit gebeurd was, liepen de wachters verschrikt naar de stad en vertelden het tegen de Joodse raad. Zij werden door de gehele raad omgekocht om met

een leugen de mensen de mond te stoppen. Als de Joden of heidenen zouden vragen: Maar hoe weet u dat? Wij zeggen dan: Toen de wachters dat kwamen zeggen aan de gehele Raad, zijn ook Jozef van Arimathea en Nicodemus daarbij geweest. Zij hadden Christus begraven en Jozef van Arimathea heeft ook niet bewilgigd of ingestemd met de dood van Christus. Zij zouden dat zeker ook hebben willen verklaren. Wij hebben echter ook meer getuigen dan de Joden of heidenen, die alleen maar leugenachtige wachters als getuigen hebben. Wij hebben het getuigenis van de profeten. Denk aan Psalm 16: ‘Gij zult mijn ziel in de hel, dat is in het graf, niet verlaten; Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving ziet’ (vers 10). Zie ook Psalm 110: ‘Hij zal op de weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoogheffen’ (vers 7). Ook Psalm 118: ‘De steen, die de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden. Dit is van de HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen’ (vers 22-23). Ten slotte in Jesaja 53: ‘Als Zijn ziel

Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien' (vers 10).

Hij is bovendien niet alleen gezien door één of tien, maar door vijfhonderd broeders op eenmaal (1 Korinthe 15:6). Hij heeft ook met de apostelen gegeten (Johannes 21:13). 'Jezus dan kwam, en nam het brood, en gaf het hun en de vis desgelijks.' Wij hebben bovendien hemelse getuigen, engelen die in de waarheid zijn staande gebleven.

Ook werd Hij gezien door vele heiligen, die opgestaan zijn toen Christus stierf. Mocht iemand, hetzij Joden of heidenen, zeggen dat dit verzinsels zijn van de apostelen, dan is dat zo niet. Want toen de apostelen het hoorden, konden zij het zelf niet geloven. Hoe zouden zij het dan gaan verzinnen? Het was met hen als met Jakob, toen ze tegen hem zeiden, dat Jozef leefde (Genesis 45:26-28). Jakob zei toen dat hij het niet kon geloven, totdat hij de wagens en paarden van de farao zag. Zo was het ook met Thomas (Johannes 20:25) die zei: 'Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en

mijn vinger steek in het teken der nagelen, en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.’ Zij hoefden het trouwens niet te verzinnen, want het was geschied voor de ogen der gehele wereld en waarom zouden ze dit dan gaan verzinnen? Het bracht hun ook geen voordeel, want ze konden smaad, vervolging en verachting verwachten van alle mensen en uiteindelijk een pijnlijke en bittere dood.

De engelen zeiden dus tot de vrouwen: Hij is opgestaan gelijk Hij gezegd heeft, zie de plaats waar Hij gelegen heeft, en denk aan wat Hij tot u gezegd heeft. Zij wilden zeggen, denk aan Zijn kruisiging en ook aan Zijn lijden. Hebt u het niet alles zien gebeuren, zoals Hij het u voorzegd heeft? Hij heeft u ook voorzegd van Zijn opstanding en gelooft u dat niet? Zij wilden zeggen: U zult het nog ondervinden en zien.

Deze vrouwen kregen een inwendige overtuiging, zodat het hen in de gedachten kwam wat Christus tot hen gezegd had.

Het is ook een voorbeeld ontleend aan de kinderwereld, en in het bijzonder van baldadige kinderen, die zich de vermaning van hun ouders herinneren en daaraan terugdenken. Ze herinneren zich daarnaast ook de vermaningen die ze van hun leraars ontvangen hebben onder de bediening van het Woord. Als u zich dan zult bedenken hoe weinig u zich dat hebt aangetrokken en hoe weinig u daarop acht hebt gegeven, hoe hard en bitter zal het u dan vallen. In het bijzonder wanneer het te laat zal zijn om op de vermaningen van die leraars acht te slaan. Als u ook eens indachtig zult worden hoeveel tijd en gelegenheid u ook gehad hebt om God te kunnen dienen, terwijl u dat niet hebt gedaan, hoe zwaar zal u ook dat vallen.

Maar u daarentegen, kinderen van God, wanneer u eens zult terugdenken aan de vermaningen die u ontvangen hebt in uw duisternis en schuchterheid. Wat zal u dat tot een verkwikking kunnen zijn om in donkerheid daaraan nog eens terug te denken, zoals de

psalmist deed in Psalm 77: ‘Ik overdacht de dagen van ouds, de jaren der eeuwen’ (vers 6). Ook wanneer u eens zult terugdenken en u al de vermaningen zult herinneren, die u hier op de wereld gehad hebt van ouders, van vrienden, van vrome gezelschappen en van predikanten. Wat zal u dat tot blijdschap zijn, vooral als u daarnaar hebt gehandeld en die hebt opgevolgd. Het zou wel te laat zijn als u die nu pas zou willen opvolgen.

Deze predikers of engelen geven aan deze vrouwen een boodschap mee. Ze zeggen tot hen dat ze heen moeten gaan, zich moeten haasten en deze boodschap aan de discipelen brengen, zodat ze niet meer blijven zitten met gesloten deuren en vooral niet met gesloten harten.

Markus verhaalt in hoofdstuk 16:7 dat ze dit bericht allereerst moeten brengen aan Petrus om hem te troosten in zijn grote droefheid, die hij ongetwijfeld heeft gehad. Hieruit blijkt nu ook de liefde van de engelen tot Gods kinderen. Zij weten ook dat Petrus in een bedroefde staat

verkeerde, omdat hij zijn Heere verloochend had. Ze hoefden hem geen droevig bericht meer te brengen, want hij zou daaronder bezwaken zijn. Nu was voor hem troost nodig. De engel draagt dit aan Maria in het bijzonder op, want Petrus zou wellicht gezegd kunnen hebben: Ik ben geen discipel meer van Christus. Want toen ik Hem verloochend had, keek Hij mij zo aan, dat ik niet meer tot Hem durfde komen. Maar wanneer de engel Maria tot hem zendt om deze boodschap aan hem te brengen, dan zou hij weer moed kunnen vatten. Toen Christus naar hem keek als hij hem verloochend had, begon Petrus bedroefd te worden en te wenen. Nu roept Christus hem boven alle anderen om te laten zien, dat Hij hem ook Zelf wil vertroosten en ook weer met hem wil spreken. Dit heeft Hij inderdaad gedaan (zie Johannes 21).

De vrouwen brachten de boodschap over en deden dat zowel bevend als vol blijdschap. Bevend omdat ze bang waren voor de Joden, maar ook blij omdat ze zeiden: Wellicht

zullen ook wij Hem zien in Galilea. Maar wat overkomt hen op de weg? Daar verschijnt Eén, Die zegt: Wees gegroet. Het is alsof Hij tegen hen wil zeggen: Waarom lopen jullie zo, sta toch stil, vrouwen? Toen ze zagen dat het Christus was, vielen ze neer aan Zijn voeten. Hij zegt weer tot hen: Vrees niet, want wat Mijn knechten, de engelen, gezegd hebben, vertel Ik ook nogmaals aan u. Christus zei: Zeg het ook, verhaal het, vertel het, maak het bekend aan Mijn broeders (Johannes 20:17). Zie nu hoe Hij na Zijn opstanding zegt: Broeders! En dat zegt Hij tegen Zijn discipelen, waarmee Hij laat zien dat Hij Zelf die broederschap had teweeggebracht, zodat God hun Vader is. In de opstanding had Zijn Vader daarvan het volle bewijs gegeven. Zo gaan deze vrouwen heen en vertellen al wat hen overkomen was. Maar, zegt Lukas, hun woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en ze geloofden hen niet. Zie, zo hebben wij zo kort als ons mogelijk was deze geschiedenis verklaard.

Toepassing

Maar laten we nu nog een woord tot ontdekking spreken. Paulus zegt in Efeze 2:12 dat wij tevoren zonder God en zonder Christus in de wereld waren, geen hoop hebbende en vervreemd van het burgerschap Israëls. Dat kon met recht van de Joden gezegd worden. Toen de kinderen Israëls gezondigd hadden in het maken van het gouden kalf en toen God gezegd had dat Hij het volk wilde verderven, bad Mozes tot God om genade. Hij zei dat hij liever zou sterven dan dat God het volk zou verderven. Zo'n liefde had Mozes voor de kinderen van Israël. Als hij nu eens zou kunnen opstaan, zou hij zien hoe het nu met dat volk gesteld is. Ze leven als ballingen in de wereld, ballingen van God en van de hemel, en ballingen van het verbond. Ze liggen onder het oordeel van Jesaja 6: 'Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet op. Maak het hart van dit volk vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch

met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze' (vers 9-10). Dit mag ons werkelijk tot waarschuwing zijn. Want als we inzien, waarom God hen heeft verstoten, zullen we ook zien, dat dezelfde dingen bij ons gevonden worden en dat God daarom ook rechtvaardige redenen heeft om ons te verlaten.

Allereerst om hun en onze onkunde. In Lukas 11:52 zegt Christus tegen hen: 'Gij hebt de sleutel der kennis weggenomen'. Zij wisten van geen erfzonde, zij kenden ook geen wedergeboorte, zodat Nicodémus hierover nog van Christus moest leren, en dat terwijl hij een verstandige leraar was (Johannes 3:10). Zij hadden er geen kennis van hoe ze God moesten dienen. Als wij nu onszelf eens gingen onderzoeken wie een goed begrip heeft van een van deze dingen, wat voor besef hebben wij dan van Christus, of van de erfzonde? Wat weten wij van de wedergeboorte en van het ware dienen van God? Daarom kunnen wij een droevig oordeel over ons verwachten en zou God ook ons kunnen verlaten. Laten we

daarom waakzaam zijn.

God verliet de Joden ook om hun ongeloof. In Johannes 5:44-47 lezen we dat Christus klaagt over hun ongeloof. Maar hoe is het in dit opzicht met ons gesteld? Ook wij zouden wel, evenals Maria en de broeders van Jezus, tekenen en wonderen willen zien eer we geloven (Mattheüs 12:46-50) dat Christus is opgestaan.

God verliet de Joden ook omdat ze Zijn raad verwierpen. Jesaja zegt in hoofdstuk 55: 'O al gij dorstigen, kom tot de wateren, en gij die geen geld hebt, kom, koop en eet, ja kom, koop zonder geld en zonder prijs wijn en melk!' (vers 1). Maar zij gaven hun geld uit voor wat geen brood is en hun arbeid voor wat niet verzadigen kan. Zo is het ook met ons. Op welke wijze God het ook met ons probeert en aanlegt, evenwel willen we naar Hem niet horen.

Het was ook omdat ze door hun eigengerechtigheid zalig wilden worden. Wordt die zuurdesem van eigengerechtigheid en

burgerlijkheid ook niet onder ons gevonden? Men denkt als het eenmaal zover is, dat het dan alles wel goed is.

God verliet de Joden ook om hun grote hoogmoed. Het was altijd: 'Abraham is onze vader en wij zullen zeker zalig worden'. Dat is ook bij ons een groot gebrek, en wij rusten daarop. Maar als God komt om ons te halen, dan ervaren we pas echt hoe we ons bedrogen hebben. Laat ons daarom toch zorg dragen om bereid te zijn tegen de tijd dat God komen zal. Want werkelijk wij zullen allen sterven. Wie weet hoe dichtbij die tijd is, dat Hij voor onze deur staat. Elke ziekte of pijn die wij gevoelen in ons lichaam is niet anders dan een voorbode van de dood. Die zal ook komen als een dief in de nacht, in één ogenblik.

De engelen zullen dan tegen Gods kinderen zeggen: Vrees niet. Waarom zou u vrezen? Christus heeft voor u voldaan, Hij heeft voor u betaald. Daarom heeft God de Vader Christus weer opgewekt. Hij geeft daarmee

het handschrift dat Hij voldaan is. Waarom zou u dan vrezen? Maar tegen de goddelozen zullen zij zeggen: Vreest gij, want gij zult voor eeuwig van God verstoten moeten zijn en in de hel worden geworpen. Hoe smartelijk en pijnlijk zal dat zijn, en dat voor eeuwig. Mocht iemand zeggen, dat kan niet voor eeuwig zijn, dat zal eens opbranden. Wij antwoorden: Nee! God is machtig een braambos in brand te steken, zodat ze niet verteert. Hij is ook machtig om drie jongelingen in de gloeiende oven te laten werpen, zonder dat zelfs hun kleding verschroeide. Hoe veel te meer zal God dan zo'n vuur in brand kunnen houden. Moge God ons daarvoor bewaren.

Maar daartegenover zal niemand Gods kinderen enige pijn kunnen aandoen, en geen dood, duivel of hel zal hen beschadigen. 'Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, (...) dit is de erve van de knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE' (Jesaja 54:17). Wilt u weten tegen wie de engel dit zeggen zal?

Het zal zijn tegen een geestelijk levende, maar niet tegen een geestelijk dode. Het is zoals de engelen spraken aan het graf van Christus. Ze zeggen tegen een levende Maria: Vrees niet.

Misschien vraagt u zich af, of u een geestelijk dode bent? Die is aan de volgende kenmerken te herkennen.

Een zondaar valt van de ene goddeloosheid in de andere. Mocht hij zich tevoren nog burgerlijk gedragen, dan wordt al snel openbaar dat hij een goddeloze is; hij valt van de ene zonde in de andere. Ten slotte komt hij erin om. De werken van een dode zijn slechts dode werken. Zo is het ook met de zondaar. Als hij nog bidt, doet hij dat omdat hij het anderen ziet doen. Gaat hij aan het Avondmaal, hij doet het fatsoenshalve. Daarom onderzoekt u allen terdege.

Een dode wordt niet gelokt door vermaningen of afgeschrikt door dreigementen. Zo is het ook met een dode zondaar, ook al neemt hij zich zoveel goede dingen voor. Ondanks alle schone

beloften die God aan hem wil geven als hij zich bekeert, is alles tevergeefs. Al laat de Heere hem zien hoe lieflijk het is in de gemeenschap met God, het kan hem niet bewegen. Al stelt ge hem al de vloeken en straffen voor waarmee God in Zijn gehele Woord dreigt, hij laat er zich niet door afschrikken om zelfs één zonde te laten.

Verder verspreidt een dode een onaangename geur. In Johannes 11 lezen we dat Lazarus begon te rieken. Zo is het ook met de daden van een zondaar. ‘Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden; er is niemand die goed doet, er is ook niet tot een toe’ (Romeinen 3:12). Zie ook Psalm 12:3.

Een dode heeft geen walging van zichzelf. Zo is het ook met de zondaar. Hij verfoeit veeleer de kinderen van God. De dode vindt men bij de doden. Daarom zeiden ook de engelen tot deze vrouwen: Zoekt gij de Levende bij de doden? Het is alsof zij wilden zeggen: Men vindt immers geen levenden bij de doden, maar wel doden bij de doden. Zo is het ook met de

zondaar. Zijn gezelschap bestaat uit zondaren, bij hen vindt men ze meestal, en maar weinig bij Gods kinderen. Als een zondaar in zijn hart wordt ontroerd, dan weten anderen dat weer te stillen; zo gaan ze met elkaar om.

Ook is een dode een vijand van het leven. Zo is het ook met een zondaar. Hij wil niet dat Christus, de Koning des levens, Koning over hem is. Hij is een vijand van een ordelijk leven en in het bijzonder van een leven uit de Geest. Ten slotte strijdt een dood mens niet tegen zijn vijanden. Het gevolg is dat hij in de macht van zijn vijanden en van de duivel blijft.

Maar vraagt nu iemand wat de kenmerken zijn van een geestelijk levende, dan noem ik de volgende.

Hij is niet meer bij de doden, zoals Christus toen Hij weer levend was, niet meer in het graf bleef, maar Zich voegde bij andere levenden. Zo is het ook met een levende zondaar. Ook hij is niet meer in het gezelschap van de goddelozen. Als ze hem zoeken in het

gezelschap van de goddelozen, kan men van hem zeggen: Hij is hier niet meer, evenals de engelen van Christus zeiden.

Een levend mens laat met vele bewijzen zien, dat hij zijn leven verzorgt, dat hij dat voedt en dat prijst, zoals ook Christus gedaan heeft. Zo is het ook met een gelovige en levende zondaar. Een gelovige bewaart en voedt het leven door het Heilig Woord van God. Dat is voor hem het voedsel voor de ziel en hij prijst het. Hij zou wel willen dat iedere zondaar opstond uit de dood der zonde om met hem het geestelijk leven te genieten.

Hij leeft in alle opzichten, evenals Christus. Zo is het ook met een levende zondaar. Zijn verstand leeft, want daardoor zoekt hij God te kennen. Zijn wil leeft, en daarmee wil hij God verheerlijken. Zo is het met al zijn gezindheden en neigingen.

Toen Christus was opgestaan, waren Zijn gedachten naar boven gericht. Zo is het ook met een levende zondaar, Hij zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan

de rechterhand Gods. Zij bedenken de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn (Colossenzen 3:1-2).

Een geestelijk levende heeft zijn oude mens met Christus begraven, en is met Christus opgestaan in een nieuw leven. Paulus zegt in Romeinen 6: ‘Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, also ook wij in nieuwhed des levens wandelen zouden’ (vers 4). Als wij dit bij onszelf gewaar worden, bezitten wij dat enige, dat nodige. De zoete invloed daarvan geeft zo’n vermaak dat er dan meer vreugde ontstaat in het hart van Gods kinderen dan wanneer koren en most der goddelozen vermenigvuldigd worden (Psalm 4:8). Hoe overtreft een plant een steen en wat gaat een beest boven een plant en wat overtreft een mens weer een beest. Zo veel te meer overtreft een kind van God een natuurlijk mens. Zij overtreffen ieder leven en het einde van hun leven is het begin van het eeuwige leven. Dat zullen zij genieten in een

volmaakte staat in het paleis daarboven en dat zonder enig verdriet en zonder vrees dat leven ooit te verliezen. Zij zullen nooit gestoord worden in hun eeuwige blijdschap.

Dit alles is zeker waar en daarom bedrieg u niet. Wees er nu ook over bezorgd, opdat u zich niet te laat beklaagt. Er was eens een man, vertelt een verhaal, of het zeker waar is weten we niet, en die man was aan het einde van zijn leven gekomen. Hij moest op bevel van de rechter gedood worden. Dan biedt hij aan om in plaats van zijn leven tweemaal zoveel goud te geven als hijzelf weegt. Maar dit mocht niet baten. Zo is het, zondaar, al biedt u een hele wereld aan God om nog één uur te leven, dat zal u niet helpen. Daarom waarschuwen wij u. Wilt u het eeuwige leven missen voor een handvol ijdelheid? Word toch eens wijs, zondaar. De zaligheid wordt ons toch zo aangeboden. Laat ons daarom voorzichtig zijn, opdat wij een goede verwachting hebben om eens opgewekt te worden in heerlijkheid

met ons hoofd, Christus. Want Hij belooft Zijn kinderen: Ik zal leven, en gij zult leven. Laten wij zo leven dat Christus in ons mag worden opgewekt, en wij elkaar ontmoeten mogen, elkaar groeten en zeggen, als in oude tijden: Christus is opgestaan, Hij is waarlijk opgestaan. Als zo Christus ook in ons is opgestaan, dan kan ons antwoord ook steeds zijn: Waarlijk Christus is in ons opgestaan. Dit vergunne ons de drieenige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, Wie toekomt alle lof, prijs, en heerlijkheid, in eeuwigheid!
AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 12,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:**

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl